

XXIII МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ „МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“

КОНЦЕРТИ НА СОФИЙСКИТЕ СИМФОНИЦИ

В богатата фестивална програма на тазгодишните „Мартенски музикални дни“ двата последователни концерта на СОФИЙСКАТА ДЪРЖАВНА ФИЛХАРМОНИЯ се откроиха по особен начин — със строга конструкция на програмата, с предпочитание към трайните и високи образци в музикалното изкуство. Не блясъкът, не любопитството привлякоха слушателите в залата — това, вероятно, ще отнесем към някоя от следващите вечери на фестивала. Като изключим „Елегия“ от Пламен Джуров, тук всичко беше познато и за публиката, и за музикантите на сцената... Познато и скъпо. Приемаме го като мярка за професионализъм, за артистично достойнство. Как иначе да се отнесем към една програма, в която не тем имената на Бетховен (Симфония № 4 и Концерт за пиано и оркестър № 5), Чайковски (Симфония № 5), Шостакович (Концерт за цигулка и оркестър № 1) и Пламен Джуров с великолепната инструментална поема „Елегия“; и когато виждаме на пулта диригенти като н. а. Константин Илиев и з. а. Йордан Дафов, или инструменталисти от класата на народните артисти Антон Диков и Стойка Милановa! Отнасяме се с уважение и с онова познато чувство за сигурност, защото ни предстои среща с изпитаните стойности в изкуството. Многократно проверено е и нашето познанство с оркестъра на Софийската филхармония, чест гост на мартенския подиум, свързан с най-високите точки на русенския фестивал. Но едва ли това е достатъчно, за да не забележим в тазгодишното му участие известно отстъпление. Искаше ми се да видя в него същата прецизност, същото артистично пристрастие към партитурата, и то не просто, за да набере доказателства, а да оправдая художествено, поне за себе си, иначе чудесната програма на концертите. Не успях напълно — вместо това, усетих известна умора, и едно почти „служебно“ отношение към текста. Но не зависимо от пропуските, от някои досадни грешки, професионалната устойчивост на музикантите си каза своята дума — имаше какво да се чуе в тези две вечери.

ПЪРВИЯТ КОНЦЕРТ — с диригент з. а. Йордан Дафов. Сполуката тук беше Концертът за цигулка от Дмитрий Шостакович, рядък по рода си опус, който напомня по мащаби истинска симфония за солиращ инструмент и оркестър. Нами рам я най-напред в звука на оркестъра — приглушен и „събран“ в тихата носталгия на Ноктюрното (I ч.), открит и изострен в ъгловатите образи на Скерцото (II ч.), трагически извисен във величествената Пасакалия (III ч.) и най-сетне, празнично-блестящ в последната, четвърта част на концерта. С една дума — богат, физиономичен оркестър, коректен и усърден партньор на солиращия инструмент.

С нищо не се е променил познатият маниер в артистичното присъствие на н. а. Стойка Миланова. Не да блесне, а да музицира вдъхновено, да изтъкне и най-тънкия нюанс от сложните обрати на музикалното действие, да се „разтвори“ в чистата философия на Шостакович — така бих описала нейната интерпретация. Към подобна изразна сфера клонеше и диригентът Йордан Дафов в своето виждане за Шостакович. Допадат му неговата дълбочина и човечност, близки са му и мащабите на неговата музикална мисъл.

ВТОРИЯТ КОНЦЕРТ бе дирижиран от н. а. Константин Илиев. Неговото присъствие на подиума винаги внушава особено усещане за празничност, за неповторимост на изживяването. Три произведения — три различни гледни точки описаха емоционалната парабола на концертната вечер. Започнала от философската плътност и епична широта на музикалната реч в „Елегия“ на Пламен Джуров, преминала през драматичния патос на Бетховеновия Пети концерт за пиано, за да кулминира в истинско сценично възпламеняване, в истински кипеж от страсти и копнежи в Петата симфония на Чайковски — действително увличащ, палещ финал на вечерта.

Връщам се отново към Бетховен, за да открия още един важен акцент — участието на н. а. Антон Диков. „Неговият“ Бетховен звучеше уверено и властно, без излишно напрежение, с няколко мощни „експлозии“ на героичния подем. Удивителна е способността на Диков да се „вслушва“, във всеки тон, във всяка фраза, да следва настойчиво, почти педантично логиката на музикалното действие, за да го изведе до важно и значимо обобщение.

С „Музикален момент“ от Шуберт завършиха двата концерта на Софийската филхармония. Изпращаме първите гости на мартенския фестивал с пожелания за нови срещи — заради онова, което познаваме и ценим в оркестъра на Софийската филхармония!

Ива ИЛИЕВА